

Any XIII

Barcelona 3 de Maig de 1900

LA TOMASA

SETMANARI CATALA

10 CENTIMS lo número

Amelia

De la sarsuela italiana
es una diva barbiana
qu' actualment á Novetats
fa aplaudir de bona gana
per sas bellas qualitats.

De dijous á dijous

LA CESSIÓ DEL TEATRO LIRICH. — NEGLIGENCIA ADMINISTRATIVA.

ESTIMAT lector: Jo qu' estich ben enterat de que no ets gens coquí, puig setmanalment te gastas deu céntims pera adquirir LA TOMASA, crech de tu, que si possehias una escopeta sobbera y un amich ó un conegut te demanavan que 'ls hi regalesis, la donarias de bon grat, després de persuadirte de que 'l peticionari no havia de fer mal us del arma regalada.

Pero, també 'm sembla, lector volgut, que si un cop haguessis regalat l' arma, te venia l' agraciad exposantse sos temors de que la escopeta podria comprometer, si 's tenian notícies d' un projectat alsament, y las autoritats practicavan un registre en sa casa; ó de que sos fills ó sa muller, per travessura 'ls primers ó per descuyt l' última, podrian ferirse ab l' arma; ó si 't deya, en fi, que la escopeta no li semblava tan bonica com en un principi y que li dolia gastarse mes d' una pesseta pera adobarla; si ab tals reparos y escrúpuls te venia, me sembla—repeixo—que pera acabar la qüestió, li dirias: Si tants inconvenients té la possessió d' aqueixa escopeta, lo mes ben acertat, será que jo torni á encarregar-me.

Y en bona fé, lector, que totas las personas sensatas que s' enteressin de la teva resolució, t' aplaudirian.

No es d' estranyar, donchs, que 'ls qu' estavan ben enterats del modo com va realisarse l' oferiment de donació del edifici «Teatro Lirich» al Ajuntament d' aquesta ciutat, pe 'l fill del difunt banquer don Evaristo Arnús, y han sabut ara que 'l donant retirava son oferiment, l' hagin aplaudit de veras.

Segons se diu, 'l fill del Sr. Arnús, per indicació d' un ò mes concejals, cedia graciosament al Municipi l' edifici esmentat, pera que la Corporació municipal pogués aixecarlo de nou en lo lloch que cregués convenient.

Lo donant creya (y aixó era lo lògich) que després d' haverse parlat tantas vegadas de la creació d' un teatro municipal y escola de declamació sostinguda pe 'l Municipi, son regalo seria acceptat á mans besadas; que 'l Ajuntament derruiriá sens perduda de temps lo teatro pera aprofitar sos materials, y qu' ell, lo propietari del terreno, veuria net y ras son solar, pera enagenarlo ó ferne lo que mes convingués á sos interessos.

Pero las cosas de palacio, van despacio; especialmente las del palau municipal.

Aixís es qu' havent comunicat lo fill del Sr. Arnús al Municipi, la cessió á favor d' aquet, del teatro Lirich, en ofici de primer d' Agost del any passat y d' haver l' Ajuntament al cap de poch dias acceptat en principi la indicada cessió, á primers d' Abril ó siga al cap de vuyt mesos, esperava encare 'l donant que son regalo fos acceptat en definitiva, per lo que se 'l perjudicava notablement.

Havia cedit lo teatro y no podia disposar del solar fins que l' Ajuntament tingués á bé acceptar en

definitiva la cessió, quina acceptació podia arribar un' hora avants del judici final.

Mentrestant la Comissió encarregada del assumpto, s' entretenia en tiquis-m'quis, en reparos y en escrúpuls, ni mes ni menos que si s' hagués tractat del amich de la escopeta, del qual hi parlat en un principi.

No volém entrar en aquet moment en consideracions sobre las utilitats ó perjudicis que pogués reportar al Ajuntament l' acceptació del Teatro Lirich; pero si debém consignar, que, en vuyt mesos, hi ha temps mes que sobrat pera apreciar la conveniencia ó inconvenients de la cessió, y resoldre en consequencia.

¿Per ventura ó per desgracia s' está tant, pera resoldre certs expedients de tranvias, ab tot y que la Premsa y tota la ciutat demanan que se 'ls dongui carpetasso ó al menos que no 's resolguin á la lleugera?

No volém entrar tampoch en la qüestió de Dret y per lo tant, no averiguarém hasta quin punt podia 'l fill Jel Sr. Arnús donar per retirada á primers d' Abril la cessió que feya á primer d' Agost del any passat; pero hi ha que convenir en que, ab dret ó sense, quan un acte de desprendiment, d' amor civich, es pagat ab tal dessidia y tal desatenció, com si 'l donant tingués, en virtut de la cessió feta, de ficarse diners á la butxaca, lo rahonable es enjagarho tot á rodar, exclamant «De lo dit, no hi ha res» puig tal resolució pot evitar nous perjudicis.

Aquí 'ns queixém á cada punt de la tramitació interminable dels expedients que van á parar als centres oficials de Madrid, sense pensar que nosaltres per assumptos que no tenen espinas ni os, passem dias y mes dias deliberant, aplantant indefinidament sa resolució.

Aquí 's dona sovint lo cas, de que un industrial solicita la instalació ó substitució d' un motor pera sa industria, y avants no se li dona 'l corresponent permís, passa un any ó poch menos.

¿Qué ha de fer mentrestant l' industrial? ¿Tancar las portas de son taller ó fàbrica? ¿Decidirse á fer funcionar lo motor, sens prèvia autorisació?

Si fa lo primer queda ell perjudicat y sos treballadors sense feyna; si lo últim, 'l Ajuntament pot imposarli una multa.

Ja ho veuhem: tot aixó pot passar, tractantse d' un senzill permís, que quan se tracta d' assumptos qu' han d' estudiarse, no es raro posar cabells blanchs, esperant que l' Ajuntament resolgui.

En bon' hora, que 's castigui al ciutadà que infringeixi las ordenansas municipals, pero que 's fixi també un terme pera la resolució d' expedients que no ofereixen complicacions ni duptes.

Quan aquet cas arribi molts qu' ara deuen callar, porque no están nets de culpa, podrán tronar contra l' administració madrilenya.

PIERROT DE LA TOMASA.

LA PEREGRINACIÓ

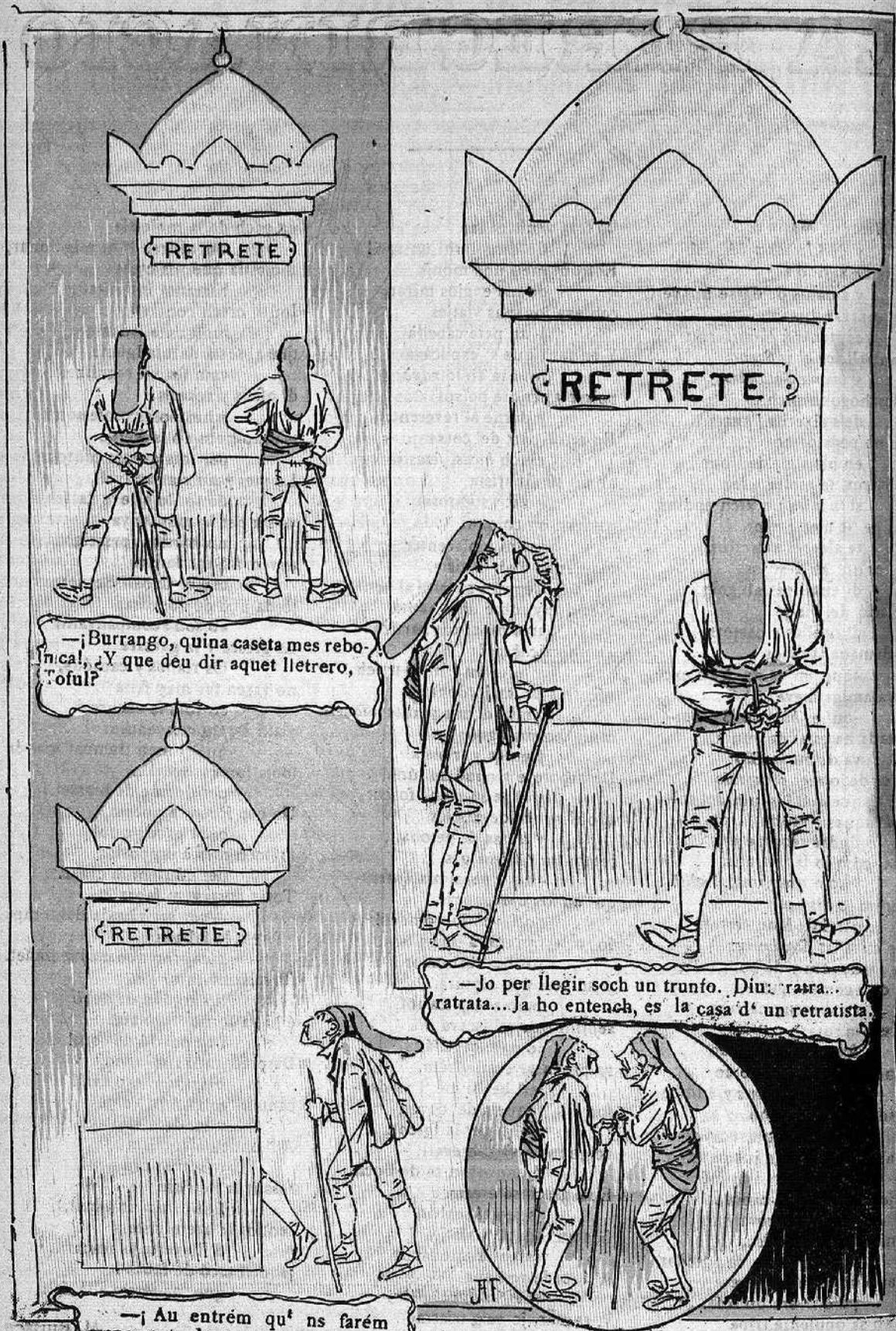
Las Hicas de Maria
y 'ls Lluïsos y Miquels
amichs de xeriuola
y amants de darse un vert,
varen marxar dissapte
contents á Montserrat
tantant «Ruca el inferno
y brame Satanás»
Lo desahogo mistich
dels aixerrits llanuts
Si be no pega gayre
en ple sigle de llum,
no obstant, te molta miga
si 's mira un xich endins
y fins pe 'ls mes ateyos
te alegres atractius.
Aixís es qu' ab desijjos
d' ensalivar ab goig
la relació del viatge
d' ovellas y pastors,
vaig demanarli datos
-que 'm va donà ab excés-
á certa amiga meua
-qu' es hica de Bellém-
L' anada ha estat de punta,
va dirme la Sió
-qu' es de lo mes calxondo
que veu la llum del sol-
y jo d' aquesta anada
tindrè recort etern
é igual com jo las altrás...
y com nosaltres,... ells!
Surtirem lo dissapte
camí de Montserrat,
ben p'enas las fiambreras
de reca y de bons talls
y ab cara compungida
atravessant carrers,
resarem lo rosari
fins arribar al tren
Quan forem dins del cotxe
tots los romeus y á lloch,
sentada vaig trobar-me
á sobre d' un reció
Pro anavam tots tan justos
y 'l tren era tan plé,
que jo en lloch mes cabia
y al pobre reverent
tinguí que molestarlo...
y á fe que 'm va agradar
qu' alló no era un prebere,
jalló n' era un sofà...
qu' ab sa opulenta tripa
y ab sos molsuts cuixots,

'm feya venir ganas
de cargolarhi un son!
Enfront meu una monja
de melengió mirar,
contava los seus viatjes
á un pare capellà
Y en tant que s' explicava
tot era ab lo rapè,
polsar y pendre polvos
y darne al reverent.
En altra part del cotxe
cinch hicas, fetas ja
ab un seminarista
polit y somrosat,
estavan en colóqui
intim y placenter
menjantse'l ab la vista,
llevant suspirs al vent.
Mes lluny sobre una manta
tres capellans xaruchs
ab un ex-cabecilla
s' estavan fent lo truch,
mentres las majordonas
en mitj d' unsquants miquels
cantavan malaguenyas
y goigs y triolets.
De prompte vingué un túnel
y al se en plena foscor,
s' ohí remor de xiscles
y fressa de petons...
¡petons á las imatges,
-no 's pensi malament-
qu' en los escapularis,
portavan los romeus!
Jo 'm vaig senti á las galdas
un bes abrasador,
y un bras á la cintura...
pero s' explica tot;
sentint que reliscava,
lo pare capellà
va procurar sostindre'm,
y 'l bes si me 'l va dar
fou pel traqueig del cotxe,
trahit per la foscor,
volguent besá 'l brevari,
ó enganyan'se de lloch.
Eixa graciosa escena
's repetí sovint,
fins qu' acabá 'l viatge
essent al Monastir
Allí, cada romeua
triá 'l seu caballer,
y, es clar, jo vaig triarme
per meu, al reverent,

en pach de la molestia
qu' al tren l' hi vaig donar,
molestia que 'ns creava
bastanta intimitat.
Inútil crech contarli
molt detalladament,
que al ser á dalt la Iglesia
vam fer un reguizell
d' oficis y rosaris
y hermosas professons.
¡Cumplirem ab la Verge
per tots quatre cantons!
Lo mes gran y atractivol
de tot lo que 's va fer,
va ser per la montanya
un matinal passeig
envers á Sant Jeroni,
cap al Caball Bernat
¡cada una de'nosaltras
ab son acompanyant!
La gresca y la gatzara
las riallas y cansóns,
no varen fer may falta
en tota la excursió
y allí vareig convencem
que 'l meu trempat mossén
tonia forsa y nervi...
per durme de brasset.
Un cop fòrem á puesto,
cada parell cercá
lo lloch mes á propòsit
per cóurehi lo dinar...
Totas portavam fabas
-per ser vianda del temps
y ferem la fabada
mes gran que may s' ha fet.
¡Precisament, al pater
li agradan de debò,
é hi va torná 'l golafré
una porció de cops!
Després, tot xano-xano,
baixarem cap avall
cantant goigs á la Verge
y tendres virolays.
A l' endemá surtiám
tristonas cap aquí,
resant la lletania
fins dintre lo carril,
sentint la greu tristesa
d' haverse ja acabat...
¡aquell tacó de fabas
que 'ns férem allá dalt.

M. RIUSECH

LA TOMASA
GENT DE FORA

—¡Burrango, quina caseta mes rebornical! Y que deu dir aquet lletrero, Toful?

—Jo per llegir soch un trunfo. Diu: rarra... rratrata... Ja ho entench, es la casa d' un retratista.

—¡Au entrém qu' ns farem mapar tots dos!

—¿Ahont diu ser lo retratista?. No se 'l veu en lloch.

—Ja hi caich, Toful s' en ha anat perque no ha pogut aguantar la pudor....

LA TOMASA
LO GENTINELLA

—¡Miquel meu!- ¡Dolsa, Madrona,
parlém d' amors una estonal

—¡Ay, qu' estich bé al teu costat!
—Jo també, Miquel aymat!

—¡Així estás de centinella?
—¡Ja t' arreglaré trapel·la!

K. Bernat

—¡Ara si que plou, Miquel!
—¡A l' ordre, mi coronel!

Xerramenta

(Dialechs frescos)

—Ara si que sembla que li aixecarán á n' en Pitarra...
—¿L' qué li alsarán?

—Lo monument, ¿y donchs qué? ¿No vares llegir que s' está organisant un concert monstuo pera recullir fondos *ad hoc*?

—No tinch pas present haverho vist enloch ¿Quin diari ho portava?

—Oh! no 'm recorda! pero de segú que tots 'ls diaris n' han parlat.

—Potser ho confons ab aquell sueltó que duyan referent al monument de 'n Rius y Taulet.

—¡Calla, home! Es veritat; pero també podrian fer lo mateix, donchs, per la memoria del fundador de nostre Teatro y ab major rahó; porque ó sino ja estarà llesta *La Sagrada Familia* y encare haurán de posar la segona pedra al Plá de las Comedias.

—Crech que esperan alsarli quan se fassi la reforma, qu' es qüestió de no gayres anys.

—¡Pocas veryonyas!

**

—'S ven que 'ls yankis y 'ls inglis, tot y sent de la mateixa mala rassa, 's tenen un rabiós carinyo

—¿Perque simpatisan 'ls nort-americans ab 'ls boers?

—¡Y tant! Mira; al teatro de la Opera de Nova-York s' ha donat una funció á benefici dels héroes del Transvaal recaudantse 5000 dallars á favor d' ells.

—¿Y tú 't creus que ho fan per simpatia á n' en Krüger?

—La proba es bona; perqu' e obras son amors; y obras pecuniarias encare mes.

—¡Ca, home! Es la enveja que tenen als inglesos que s' eis menja, per no poder ficarhi ells las urpas. Per 'xó 'ls amoixan ara á n' els boers per veure si després ells fan la segona edició...

—Pró han de procurar que no 'ls surtis també 'l tret per la culata.

**

—¿Que no va á París, ara que ja comensa á estar llest tot?

—Ara menos que may.

—Y això? ¿que no li agrada que tot estiga ben llest?

—'Ls qu' están ben llestos son 'ls desgraciats que passavan per aquell pont que 's va ensorrar sense avisar á ningú.

—Ja veurá: haventhi tant trasbals y ab la inmensa aglomeració de gent en la capital del mon, no es estrany que succeheixi alguna catástrofe de quan en quan: tot es relatiu.

—Es dir, que vosté no dona importancia á n' aqueix fet que demostra que á París es com aquí á Barcelona y á tot arreu, que tot lo que 's fa á correuyta dona mals resultats? Bè, home, bé.

—Allí tot es gran. hasta lo dolent; hasta lo mal fet es gran. De segú qu' allí, deixant á part lo dol qu' ha ocasionat, no 'n fan 'l cas, ni hi donan importancia com vosté hi dona... ¡L' ensorrar un pont ray, encare que fassi seguir á centenars de personas, no te res de particular!

—Vol dir vosté qu' aixó fa *fi de sigle*.

—¡Naturalment! Y ara figuris vosté que 's desplo-ma la Torre Eiffel y qu' agafa dessota unas quantas mils personas...

¿Vol res mes sublim?

—¡Ja ho crech! ¡Bárbaro! Fins mereixeria que 'l arplegués á vosté y tot.

—Son efectes del progrés, home; del avens... Ja ho diu la sarsuela:

«Hoy las ciencias adelantan
que es una barbaridad.»

**

—La regeneració de la patria ha comensat á l' *Extremadura*.

—¿A la terra dels chorizos? Deurá ser una regeneració molt porca.

—No diguen disbarats, company: 'm refereixo al nou crusser que s' ha botat que porta 'l nom de la regió extremeña.

—Ah! ¿Y que 'n farém d' aquet nou barco de guerra?

—Molt y molt. Ja veureu: ab lo Carlos V no 'n teniam prou pera atendre á tots 'ls compromisos maritims que se 'ns presentavan, d' ensá de la ensorrada dels barcos á Cavite y á Santiago. Necessitavam un altre crusser de condicions pera fer frente á las necessitats de moment.

—¿Pero que t' empatollas, si estém en temps de pau?

—Precisament en temps de pau fa mes servey que en temps de guerra la esquadra nostra. ¿Veyeu que s' han de donar tants banquetes y saraus per quedar be ab la panxa ¡ay! ab la patria, y es precis que sigan confortables y de luxo extremat per no fer un paper ridicul devant de las nacions extrangeras?

—Vaja! Donchs jo 'm creya que 'ls barcos de guerra no servian per res en temps de pau.

—¡Al contrari, home, al contrari!

**

—Si 's realisa la fundació d' un Teatro lliure calatá conforme 'l projectan uns quants autors molt coneguts á casa seva, estém salvats.

—N' he sentit á parlar tantas vegadas, que ja m' hi he fet... pastetas ab la llibertat del Teatro Calatá.

—Es que no te 'n riguis porque *nada menos* que ja están tirant *planos* pera aixecar 'l edifici...

—¿Planos? Plans deus volguer dir; que es 'l única cosa que tiran 'ls modernistas plagiaris que volen fer la competencia al teatro antich regional.

—Pues; diu que s' han mirat uns terrenos al Poble Séch, al peu de Montjuich, ahont s' hi construi-

rá un colisseu que... ¡ni 'l dels cacahuets!

—Donchs, ja 'ls pronostico que haurán de torná á fer cap al Hospital... y encare gracias que 'ls estrenin.

*
**

—¿Que no vares fer festa antes d'ahir?

—De quin sant? ¿Que no veus que jo tinch per patró á Sant Tornemhi?

—Com qu'era la festa del Travall...

—Vetaqui una cosa que no he entés may; porque es un contrasentit. ¿La festa del Travall? En ma vida he fet festa treballant.

—Donchs, ves ab cuydado que no 't deixin sense feyna per no haver secundat als altres.

—Y tu lo que haurias de fer es buscarne de feyna y no viure ab la esquena dreta al demunt dels que treballan.

—¿Que parlas per mi?

PEPET DEL CARBIL.

¡Aparteu las criaturas!

Ab figura bastant tonta
y ab certs ayres de tunante,
en Pepito sempre conta
qu'és un rey dalt del pescante.

Desde allí tot ho atropella
tot ho espanta á cops de tralla,
amortisa a guna vella
y evapora á la quixalla.

Desde dalt
de la tralla se 'n fa cetro,
quan va dalt
creu que está en trono real.

De res serveixen las midas
per l'autoritat dictadas,
d'entradas ne fa sortidas
y de sortidas, entradas.

A n' ell no 'l preocupa pas
la direcció dels carrés,
quan troba algún embarrás
lo salta y no hi pensa més.

Va brunzent
que 'ls diables se 'l emportan,
y la gent
fuig atropelladament.

Se riu del códich penal
y fins del códich civil,
del guardia municipal
y autoritats per l'istil.

Corre tant, que ni se 'l veu,
lo fort empedrat somou,
y al inferis que va á peu
l'espanta y fa aná en renou.

Quan es dalt
no té pas qui l'intimidi,
desde dalt
ell no tem ni al general.

Trenca una gran vídriera,
xoca ab una torradora
tomba 'l gerro á la lletera
y 'l foch de la planxada,

Fa á trossos un carretó,
disputa ab un carreï,
fa caure un aparadó
y aturdeix á un boigüé.

May te amichs
allá ahont va tothom s'escapa,
grans y xichs,
pobres, sabis, ruchs y richs.

A tots los de á peu invito
després de fé aquest retrato,
que si troban al Pepito
li fassin pagar bé 'l pato.

Ja que ell té lo cor de roure
y al fer mal se posa á riure,
aixemquemli tots lo coure
y ensenyemli un xich de viure.

Si á dalt va,
tots plegats tiremlo á sota,
y cridém: ¡Mori el tirá!
¡Visca el poble soberá!

JOAQUIM ROIG

AB LA MATEIXA MONEDA

A ton pare n' he parlat;
m' ha dit, que no s'hi oposava;
y que, si ella m' estimava,
por ell, ja estava tractat.
Després he pensat ¡carall!
també té rahó 'l papá,
ell se 'n podria alabá
de casá sa filla ab mí;
y vaja... hem quedat així,
que m'hi tornaré á pensá.

Després he trobat ta mare.
que 's conserva molt fresqueta;
m' ha fet la miija rialleta,
y m' ha fet molt bona cara

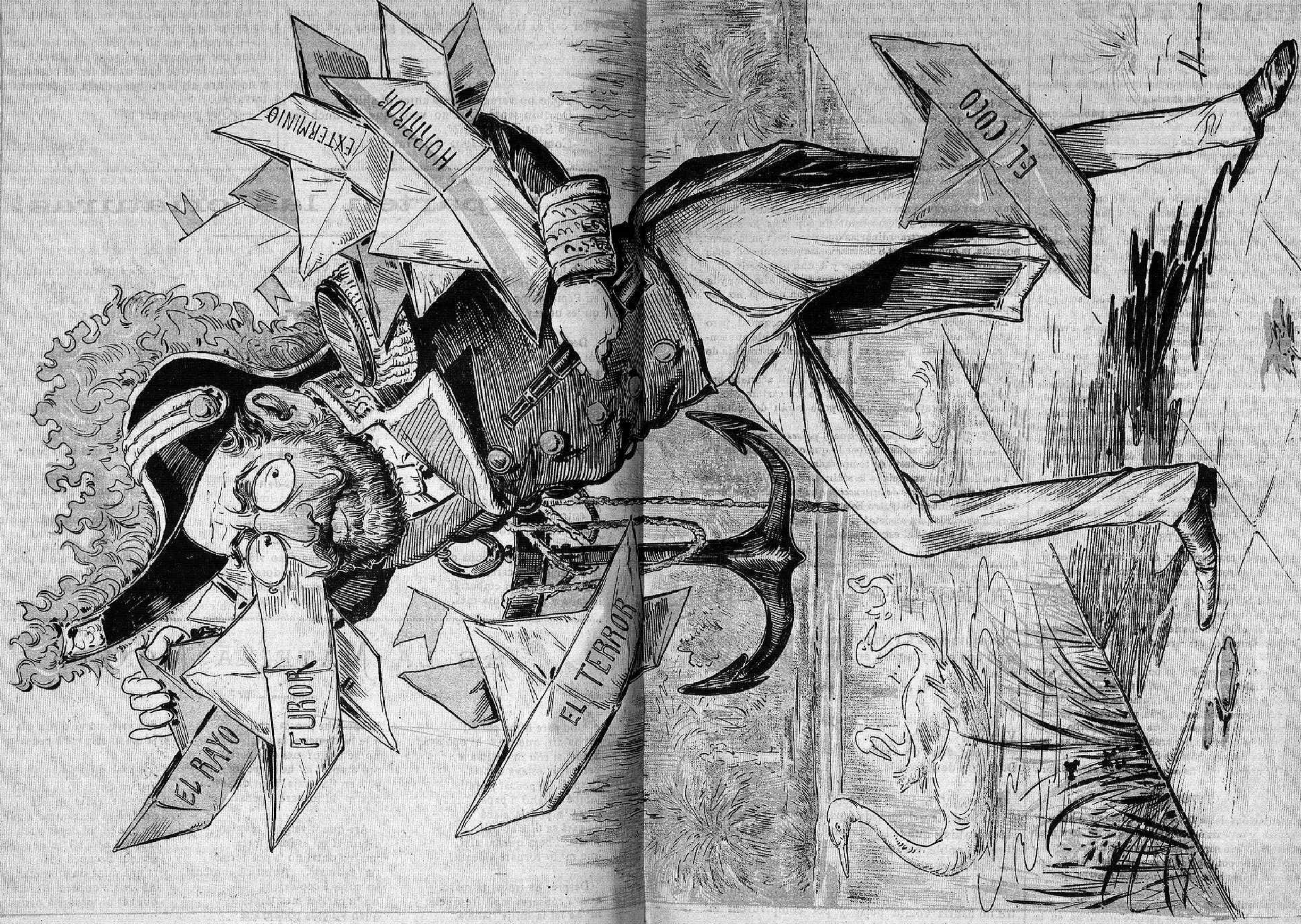
llavoras he pensat ¡aral!
y le he demanat ta má;
no he tingut mes que parlar;
pró després m' he empenedit...
y... en fi... vaja, hem decidit...
que m'hi tornaré á pensá.

Ara que 't veig, al moment,
digam si m' estimas forsa
¡ma voluntat no 's pot torsa!
¿m' estimas?... ¡ja estich content!
las cosas á cop calent,
no 'n parlém mes; dit està:
quan vulguis podém aná
tots dos á la vicaria

pro vaja, no vé d' un día
ja me hi tornaré á pensá

¿Qué 'm dius? ¿que soch ximplé? ¡si!
¿no 'm deyas tú lo mateix
quan ne tenias un feix
per triá... deixantme á mí?
Lo que tú 'm deyas puch di
també á n' á mí 'm deu tocá
ara que no puch triá
fe una mica de brometa?
Ab aixó... quedém Layeta
que m'hi tornaré á pensá.

CRISTÓFOL CRISPIN,

Lluny del mar, ja ni cal dirho,
busca l'estany del Retiro
decidit.

Y ab l'escuadra, com n'hi han pocas,
será 'l terror de las ocas
de Madrid.

TEATROS

LICEO

Ab la coneguda òpera del malograt Bizet *Carmen* debutaren la contralt Sra. Fons y lo tenor Sr. Angioletti que venian precedits de bona fama per haver actuat ab aplauso en los principals teatros del extranger.

La severitat ab que 's porta part de nostre públich, que sens dupte te enveja de las glorias espanyolas (ja que abdós artistas ho son) siguié motiu de que ab sas intemperancias desconcertessin en gran part á dits artistas buscant la manera de proporcionarlos demostracions poch simpáticas y cultas.

Ab tot, la Sra. Fons, feugala de sas condicions artísticas y sa bonica veu—sols un xich defectuosa en las notas agudas—caracterisant á la perfecció á la protagonista; lo Sr. Angioletti nos demostrá haver fet un estudi especial del D. José, sentint justos y merecuts aplausos en los actes según, tercer y quart per sa extensa veu y bona escola en lo frasseig de la mateixa.

Dels demés artistas, sols se salvá la Srta Giachetti que desempenyá ab acert la *Micaela*.

Los demés ho feren á qual pitjor, inclós lo mtre. Ferrari que demostrá desconèixer la partitura de Bizet.

Ab tants acompanyants, resulta encara mes notable l'èxit dels debutants Fons y Angioletti.

Pera avuy s' anuncia una representació extraordinaria de *La bohème* puig lo Sr. Bernis deferent á la petició de gran nombre de filarmònics ha lograt se reproduhexi dita favorita òpera de nostre públich, que per los artistas que l' han de cantar, es vaticini assegurat que se n' haurán de donar varias representacions y será l' èxit de la present temporada.

Com siga que dita òpera no figurava en lo repertori anunciat y resulta un sacrifici posarla en escena, no podém de menos que agrahir la deferencia que lo Sr. Bernis té ab lo públich.

NOVETATS

Dissapte passat ab extraordinari èxit s' estrená *Le carnet du diable* aixerida opereta ab argument un xich carregat de mostassa y per lo tant bastant picantó, que hi ha posat música lo mestre Serpette que per son trevall resulta lo modern Lecoq ja que tota ella es sumament jogueta y 's fá simpática al oído, de manera que 'ls espectadors al final de la representació ja tararejavan sos principals motius.

Per lo dit se pot compendre lo bon èxit lograt, ja que los autors de la lletra y música s' han ajuntat ab acert, per lo que se feren casi repetir tots los números de la música.

Molt contribuí á son brillant èxit la presentació escénica tant en trajos com en decorat que siguié superba y la inmillorable execució que hi donaren tots los artistas, sobresurtint la cada dia mes notable Srta. Soarez.

Ab fonament creyém que *Le carnet du diable* será la obra de la temporada.

TIVOLI

Las representacions de *La Dolores* han proporcionat magnificas entradas y un èxit á los artistas que hi han pres part, ja que tots n' han sortit sumament airosos.

De la Sra. Roca, se pot dir que la protagonista li está encarnada y pocas tiples hem vist en nostres teatros que la superessin.

Lo Sr. Berges, qui per sa etat, se creya imposible sortís victoriós en lo Lázaro, per los escolls que hi ha en la partitura, se pot donar per satisfet perquè ab son talent los

sap'gué vencer y estant sempre en situació en lo desempenyo del personatge, no fentus del recurs á que apelan los tenors joves en donar *pinys* pera electrisar al públich.

Molt bé los Srs. Bueso y Subirá, y un xich exagerat lo senyor Banquells.

Coros y orquesta, ab dir que foren baix la direcció del Sr. Perez Cabrero queda fet lo millor elogi.

Ja han comensat la tanda de beneficis. Ha inaugurat la Sra. Roca, que lo tenia anunciat pera ahir ab *Al Milagro de la Virgen*.

GRAN-VIA

Per lo molt anunciat que havia sigut l' espectacle *A pais desconocidos* natural era que hi hagués ansietat en la nit de son estreno, havent obtingut dita obra un extraordinari èxit degut en gran part al suntuós aparato ab que ha sigut presentat, y demostrant un cop mes lo senyor Chia las aptituds extraordinarias que posseheix en la escenografia, ja que ha pintat 8 decoracions que algunas d' ellas son verdaderas obras pictóricas y d' una perspectiva imponderable. La decoració del según quadro, en alta mar y la de la selva, bastarian per acreditarlo si son nom ja no fos reputat.

Lo de menos en *A pais desconocidos* es l' argument, pero ab tot, sos autors han sapigut enginyar una fábula que senser interessant, resulta amena y bastant carregada de escenas cómicas.

De la música, hi han alguns números molt acertats; entre ells, lo *terceto* dels *polisman*; duo de los carters y coro de *cocots*, que creyém que dintre poch serán del domini públich.

Per lo dit, se pot compendre que *A pais desconocidos* ha agradat extraordinariament, per lo que creyém que hi ha obra per tot lo que resta de temporada.

Pera demá está anunciada la sátira lírica de Benavente y Vives titulada *Viaje de instrucción* que tan extraordinari èxit ve obtenint en lo teatro Eslava de Madrit y que es esperada ab verdadera ansietat per los elogis que n' feu la premsa de Madrit al estrenarse.

(IN CÓMIC RETIRAT)

ANÉGDOTAS REALES

Passant revista á Flandes l' emperador Carlos V agafá una pica y 's posá en filera ab 'ls demés soldats.

Assombrats 'ls comissaris li preguntaren al passar devant d' ell:

— Senyor, ¿quin nom y senyas hém de posarli á V. M.?

Poséu Carlos de Gante, soldat de companyia de D. Anton de Leiva.

* *

Lluís XIV, haventli ponderat la extremada cortesia de lord Stays 'l convidá á passejar un dia en la carrossa, y aixís que 'l lacayo obri la portella, digué 'l rey al noble, pera probarlo:—Pujéu, milord.

Lord Stays obehi al acte y pujá primer que 'l soberá.

—No m' havian enganyat, exclamá aquet; un altre no hauria volgut pujar y per complaurem m' hauria desobeit.

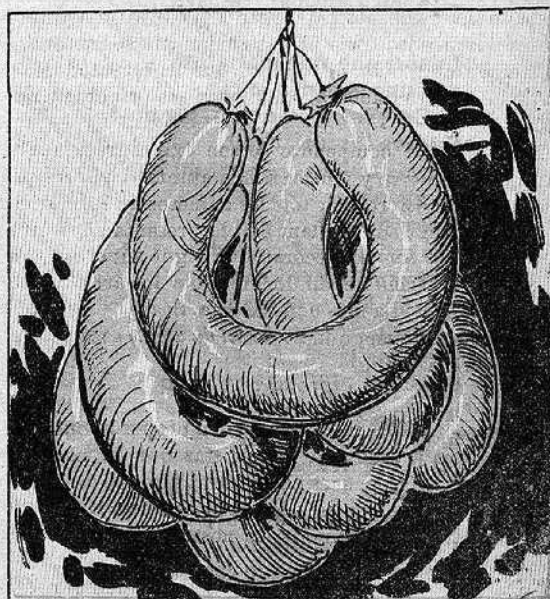
LA TOMASA
MÚRMURAGIONS

Diuen que ja ha arribat á Barcelona
de rigorós incognit.
Aixó ja es un dato.

Las clases obreras del Foment i
ajudarán tot lo que puguin.

Y també 's diu que 'ls que matan
porch li preparan molta butifarra.
No tenim mes datos.

Los dos sabis

MINCH dós sabís á l' escala
y no sè de qu'n fer cas;
l' un habita 'l soterrani
y viu l' altre en lo terrat
y cada cop qu' ab ells parlo
de sebas me omplen lo cap.

Lo de dalt es un astròlech
que 'ls dotze mesos de l' any
los passa mirant las boyras
ab una ullera á la ma;
y 'l de baix se passa 'ls días
y las nits sens descansar
mirant sempre 'l microscopi
y dissecant animals.

Lo de dalt mesura plujas
y hasta acana 'lshuracáns;
y 'l de baix tot ho destil·la
ab uns porrons coll torsats.

Lo de dalt sospesa 'ls astres
y veu la lluna á tres palms;
y 'l de baix conta las gotas
que al cos hi tenim de sanch.

L' altre dia que 'm trobava
una mica costipat,

vaig cridarlos en consulta
per conxixe lo méu mal.

—Es l' ayre, va dir l' astròlech.

—Los bronquis, va dí 'l de baix.

—Tot depen, aquell replica,
del vent del primer quadrant.

—No senyor, l' altre contesta,
te irritats los capilars.

—¿Que sabeu, mata-granotas?

—¿Y vos fura celestia?

—¡Aneu á trencar retortas!

—¡Aneu á apamar l' espay!

La sort que vaig separarlos,
que sino 's badan lo cap.

—¡Cal! ¡Si l' home es un pigmeo!

Cridava l' un al terrat.

Y l' altre:—Es un mo't, un home
bu zinava escala avall.

Y tots dos rahó tenian,
sols qu' anavan discordats,
barrejant causas y efectes
cad' hù á la séva agarrat.

D' allavors no 's poden veure
ni 's saludan á són pas;
lo de dalt creyentse un zero,
un á'omo del espay;
lo de baix un Déu figuras'
tot l' infinit abarcant;

Y aixís van seguint la vida,
passant los días del any;
l' un á dalt, mirant en-li'ayre,
l' altre sempre ab lo cap baix.

F.

Campanadas

Nostre estimat colaborador D. Bernabé Llorens y donya Josepha Clara, nos han anunciat, lo naixement d' un her-mós y robust nen, fill seu lo qual ha sigut batejat ab los noms d' Eduart, Marti y Joseph.

Molt nos plau semblant noticia, per quedar ab ella demostrat una vegada mes que 'ls que 'ns honran ab sos tra-valls saben també honrar al Criador ab fruyts de la seva propia enllita.

Desitjém al amich Llorens y á sa bona muller, que pu-guin veure gran á son fill y qu' aquet sigui sempre son or-gull y alegría.

✱

Ja sabiam que pera fer bons guisats no era precis ser un académich de la llengua, y ara 'ns en hem acabat de con-vence, tenint á la vista un prospecte anunciador del hotel y restaurant de *Ambos Mundos*.

Es un prospecte graciós, ab los seus punts y ribets d' enigmátich.

Vagin anotant:

L' hotel esmentat compta en 136 habitaciones todas con balcón á las cuatro calles, por razón de haber cuatro fachadas.

Aqueix hotel-restaurant resulta, donchs piramidal; en-devinat l' enigma, un queda assombrat devant de tan gran-diós edifici que deixa enrera las elevadas construccions de Chicago.

¿136 habitacions totes ab balcó á quatre carrers?...

Calculintho com vulguin; pero no 's comprenen habita-cions tan espayosas sense tenir l' edifici 136 pisos.

¿Que compou la torre de Babel?... Vivint dalt de tot del citat hotel, ab un xich de bona voluntat y allargant una mica 'l bras, pot encaixarse perfectament ab Sant Pere.

Però passém aquet punt per alt, á pesar de sa elevació, y fixemnos en que l' edifici te un *jardín portátil para pasear*.

No pot demanarse un sistema mes agradable de fer la digestió: S' agafa un carretó, s' hi posan quatre testos ab las corresponents plantas, y passeja que passejarás per las dependencias d' l establiment...

Diu també tan graciós prospecte:

«Se alquilan habitaciones sola»

No hi ha dupte; si cada una es un pis, no pot demanarse mes soletat.

Lo que no 's comprén tan facilment es que hi hagi «coche omnibus» á la llegada de los trenes con el rótulo del hotel»

Y lo que resulta un poch denigrant pe 'ls viatjers es que l' establiment de referencia, 's cuydi «de mandar pasajeros á la Exposición»

Hi ha qui no sab distingir entro un passatjer y un fardo; pero es precis no alterar-se, si ho fa sense malicia.

Podriam continuar analisant aqueix prospecte incompa-rable; pero 'ns detenim pensant qu' algun 's podria creure que fem un reclám per la casa.

Hem de fer constar, no obstant, que, segons noticias, á pesar de la elevació del edifici, del jardí portátil y d' altre; menudencias, en l' hotel-restaurant «Ambos Mundos» s' hi menja opiparament y s' hi dorm com un apóstol, per un petit desprendiment de butxaca.

✱

Nostre particular amich lo conegut escriptor y reputat compositor D. Abelardo Coma, se troba malalt de gravetat de uns quants días á aquesta part.

De veras celebrarem no tingui conseqüencia sa enferme-tat, per lo que fem vots pera son restabliment.

✱

Ha mort à Mònaco lo cantant Enrich Vogel, considerat com un dels mellors intérpretes de las obras de Wagner.

La última òpera cantada per ell ha sigut Bajazzo, la qual acaba ab las paraulas: «La comedia ha terminat».

Abellas ha acabat sa brillant carrera artistica, tan aplaudit cantant.

En la última sessió celebrada pe l' nostre Ajuntament los senyors Mutgé y Jofra impugnaren, sense resultat, un dictamen en que 's proposava 's dongués una almoyna á á varias comunitats religiosas, en compensació de las cantitats que las mateixas pagan en concepte de drets de consums.

Aquets privilegis nos han resultat sempre odiosos.

¡Ni 'l pobre que va de porta en porta demanant un rosegó de pa, pot passar pe 'ls fielatos un porró de vi, sense abonar los drets corresponents!

Certas comunitats, com veuhen, cobran ab una mala que han pagat ab l' altra.

Y cuydado, que, segons manifestacions dels esmentats concejals, la major part dels fondos recullits per eixos establiments religiosos van á parar al extranger.

¡Quanta llana queda encare per' esquilat.

Ha cridat la atenció lo gran número de denuncias de minas qu' apareixen en lo *Boletín Oficial*, de Lugo.

Se creu que 's tracta d' enganyar als incauts, que quan senten parlar de minas, demanan per favor que 'ls en deixin comprar accions.

Nosaltres tractantse d' aqueixa font de riquesa es ém per la mina titulada «Proserpina» de la qual en surten fetas las llumaneras y las canyerias de plom, segons diu un personatge de «Cura de moro»

A Elche la guardia civil va bastonejar á un repatriat procedent de Filipinas.

¿Fou bastonejat?..

No es possible que cometés semblant barbaritat la guardia civil.

Aquí hi ha un error.

Devian ser los de la *pudó*.

Estantse practicant obras en lo ministeri de Foment, (departament d' obras públicas) va caure una bastida, resultant morts dos obrers y ferit un altre.

Malament comensa las obras lo Sr. Ministre d' Obras públicas.

Prengui precaucions y apuntali ben be l' edifici perque no fos cas que del mateix modo que ha caygut avuy una bastida, caygués dema l' ministeri, aplastant al exercit d' empleats que s' hi guanyan honradament la vida.

En una casa de socors de Madrit fou auxiliat l' altre dia, un subjecte que va rebre una punyalada al volguer separar á dos individuos que 's barallavan.

Temem que passi le mateix á n' en Paraiso: Volguent separar al pais, del govern, lo mes possible es que rebí una punyalada *florentina*.

Llegim:

«Ayer falleció en el hospital de Santa Cruz el infortunado joven que atentó anoche contra su vida disparándose dos

tiros en el retrete.»

Es una gran desgracia morir jove y ab lo re rete(?) destrossat.

Telegramas

Del nostre servey... obligatori

GOVERNACIÓ, á l' hora de la propaganda:—Ab permis del *papá* Gil Pela, avuy mateix vindré cap á casa vostra al objecte d' estudiar los mes intrincats problemas sociales. Com que jo soch molt viu, ab tres ó quatre dias sabré de quin peu coixejeu y procuraré desseguida la vostra felicitat. Sobre tot no 'm dongueu cap serenata, perque no puch resistir lo cant dels *Segadors*;

Nato.

EX-PRES DENCIA, á l' hora d' ensenyar l' orella.—Ab la ma sobre allá allá ahont volgueu us juro que no tinc res que veure ab las manifestacions fetas per en Moret á Sevilla, á favor del partit Unió Nacional. Precisament, jo sempre h sigut partidari de la mes escandalosa desunió. Consti que desautoriso á n' en Moret, perque ab lo meu successor, ja tenim tractat continuar fent aquell torn tan pacífich.

Llagasta.

UNIRÓ, á l' hora de a gana:—¡O faixa ó caixa; ¡O president de ministres ó res! ¡No m' agradan las mitjas tintas! Com que jo sols travalo *per amore al arte* la nació tindria en mi un *paradis*.

Paraiso.

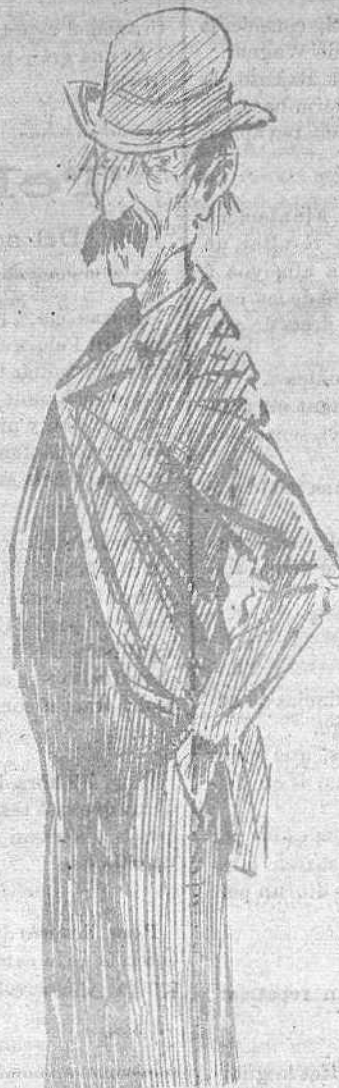
PARIS, després d' haver caygut un pont.—Ya us suposo enterats de la catástrofe. Se tracta d' un pont de nyigui—nyogui. Qualsevol diria que 'us trobém á Espanya.

Lo corresponsal.

Litografia Barcelonesa

S. Ramon, 6
BARCELONA

L'etern
cessant

SECCIO DE TRENCA - CLOSCAS

TARJETA

¡May més!

es un' obra d' en Barbany.

Formar ab aquestas lletres combinadas un poble catalá, un nom d' home, un de dona, lo que jo prenh al estiu y un verb en castellá.

LOGOGRIFOS NUMÉRICHS

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9—Lo que molts esperan.
8 7 8 9 3 7 8 9—Una cosa que fa rascar
5 9 8 9 6 6 9—Paix
6 6 4 8 7 9—Mal lleig
3 4 6 6 7—Nom d' animal jove
6 7 1 9—Objecte de música
8 9 8—Part del cos humá
5 2—Animal
4—Vocal
UN CONTUMANTICH.

- 1 2 3 4 5 6 7 8—Volatil
1 4 5 6 8 7 4—Moble
5 4 5 6 7 8—Ofici
1 2 7 6 4—En tota casa
7 4 6 4—Animal
7 4 1—Peix
6 8—Nota musical
6—Consonant
1 2—Riu d' Italia
6 8 7—« catalá
7 2 5 4—Nom de dona
6 2 5 5 4—Poble catalá
6 8 7 8 5 4—Nom de dona
7 2 5 8 6 4 5—Flors en plural y en diminutiu
6 4 7 7 4 5 5 4—Ciutat

JOAN PALMADA

- 1 2 3 4 5 6 7—Poble catalá
3 3 4 5 6 7—« «
7 6 8 6 7—« «
2 7 7 2—« «
7 2 5—« «
2 7—« «
5 6 7—« «
1 4 3 6—« «
4 7 2 5 6—« «

- 3 3 6 5 7 6—Poble catalá
7 2 8 7 2 8 6—« «

PEPET VINYALS

SOLUCIONS

Á LO INSERTAT EN LO NÚMRO 608

- Anígramas.—Adriá—daria.
« —Anita—Antia.
Geroglífichs.—Per Alemany, Alemanis
Logogrifos numéricos.—Morena.
« —Marcos.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

- Espanya y Portugal, trimestre... 1'50 pessetas
Cuba y Puerto Rico, »... 2'50 »
Extranger, »... 2'50 »
Número corrent . . . 0'40 »

Tota reclamació podrà dirigir-se á la
REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ de dit pe-
riódich,

— 6, SANT RAMÓN, 6 —